

Dosarul nr. 3ra-542/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Guțan
Instanța de apel: CA Chișinău – A. Pahopol, V. Negru, A. Bostan

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca - Doneva
Iurie Bejenaru
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Șevcenco Taras”, reprezentată de către avocatul Vasile Albu,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Individuală „Șevcenco Taras” împotriva Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea eliberării autorizației și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din data de 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis apelul declarat de către Întreprinderea Individuală „Șevcenco Taras”, inclusiv din alte motive, s-a casat hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri,

constată:

La 09 iunie 2017 Întreprinderea Individuală „Șevcenco Taras” (în continuare ÎI „Șevcenco Taras”) a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a solicitat recunoașterea refuzului ca fiind ilegal, obligarea eliberării autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare și repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

În motivarea acțiunii reprezentantul ÎI „Șevcenco Taras” a invocat că la 04 noiembrie 2012 a fost fondată întreprinderea cu mai multe genuri nelicențiate de activitate, inclusiv activități de secretariat și traducere. Pentru activitatea biroului de traducere închiriaza un oficiu pe adresa str. Alecu Russo, 24, mun. Chișinău.

Pentru anii 2009-2011, Primăria mun. Chișinău, prin intermediul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare, i-a eliberat autorizație de construire și amplasare a publicității exterioare, care reprezintă o imagine cu textul – TST, toate limbile europene Birou de traduceri. Prin necesitatea reconstrucției cu lărgire a carosabilului str. Alecu Russo, Primăria mun. Chișinău a avertizat și a obligat

întreprinderea să demoleze panoul publicitar, pentru care autorizația era încă valabilă.

După finisarea lucrărilor de reconstrucție cu lărgire a carosabilului pe str. Alecu Russo mai multe firme și întreprinderi megieșe și-au restabilit panourile de publicitate exterioară, unii chiar în mod legal, prin autorizație.

ÎI „Șevcenco Taras” a indicat că s-a adresat în mod verbal factorilor de decizie din Primăria mun. Chișinău pentru a demara procedura de primire a autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare, însă un răspuns clar nu a primit.

Ulterior, la 07 februarie 2017 reclamanta s-a adresat Primăriei mun. Chișinău cu o cerere prealabilă în vederea dobândirii autorizației. La data de 12 mai 2017 a primit un răspuns de refuz în soluționarea dreptului la un panou publicitar.

În opinia reprezentantului reclamantei refuzul pârâtului de a fi satisfăcute cerințele întreprinderii i-au cauzat administratorului întreprinderii suferințe psihice și morale, dispoziție sufletească negativă, ori i s-a lezat onoarea, demnitatea, precum și reputația întreprinderii, manifestată prin pierdere de clientelă, datorită lipsei de publicitate”, estimând prejudiciul moral la suma de 20 000 lei.

În instanța de fond pârâta Primăria mun. Chișinău a invocat tardivitatea acțiunii.

Prin hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată a ÎI „Șevcenco Taras” ca neîntemeiată. (f.d. 72, 76-81)

Pentru a decide astfel, instanța de fond cu referire la termenul de depunere a acțiunii a reținut că ÎI „Șevcenco Taras” a respectat termenii legali de adresare în instanța de contencios administrativ, ori răspunsul la cererea prealabilă a fost recepționat la 12 mai 2017, iar acțiunea a fost înaintată la data de 09 iunie 2017 în termenul de 30 de zile prevăzut de Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000. Argumentul pârâtei că răspunsul a fost recepționat la data de 15 martie 2017 nu este probat.

Referitor la fondul cauzei instanța de judecată a reținut că Primăria mun. Chișinău, prin răspunsul eliberat nu a refuzat întreprinderii autorizarea amplasării dispozitivului publicitar, însă a informat că soluționarea acestei chestiuni va avea loc după elaborarea cadrului normativ, care va reglementa aceste relații.

ÎI „Șevcenco Taras” a depus apel împotriva hotărârii din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat casarea hotărârii contestate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii de repunere în termen de adresare în instanța de judecată, recunoașterea ilegală a răspunsului Primăriei mun. Chișinău cu obligarea eliberării autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare și repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei. (f.d. 89-91)

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din data de 11 septembrie 2018, a admis apelul declarat de către ÎI „Șevcenco Taras” din alte motive, a casat hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri prin care a respins cererea ÎI „Șevcenco Taras” cu privire la repunerea în termen ca fiind neîntemeiată, a respins cererea de chemare în judecată ca fiind tardivă. (f.d. 107, 108- 119)

Instanța de apel a concluzionat că ÎI „Șevcenco Taras” a depus cererea de chemare în judecată cu omiterea termenului legal, ori cererea prealabilă a fost depusă

la data de 07 februarie 2017, termenul de examinare a acesteia a expirat la data de 09 martie 2017, prin urmare termenul de 30 de zile urmează a fi calculat de la data când a expirat termenul de examinare a cererii prealabile, la caz, termenul limită de depunere a cererii de chemare în judecată fiind 10 aprilie 2017. Argumentul precum că răspunsul la cererea prealabilă a fost recepționat la data de 12 mai 2017, este combătut prin însuși faptul că apelanta a solicitat repunerea în termen de adresare în instanța de judecată.

Totodată, instanța de apel a reținut că solicitarea apelantei cu privire la repunerea în termen nu este întemeiată, apelanta nu a probat imposibilitatea acesteia de a depune în termen prezenta cerere de chemare în judecată, repunerea în termen fiind o situație excepțională ce nu este legată de pasivitatea reclamantei de a depune în termen acțiunea, ci de imposibilitatea reală a reclamantei de a-și exercita dreptul la acțiune.

Împotriva deciziei instanței de apel, la data de 11 martie 2019 ÎI „Șevcenco Taras”, reprezentată de către avocatul Vasile Albu, a depus recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea și satisfacerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 124-126) În motivarea recursului reprezentantul recurentei a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat normele de drept material.

La 17 aprilie 2019 Primăria mun. Chișinău a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil. (f.d. 132-135)

Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că litigiul a fost examinat de instanțele de judecată ierarhic inferioare în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000 și a Codului de procedură civilă.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost aprobat Codul administrativ al Republicii Moldova, care conform art. 257 alin. (1) a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019 și respectiv a fost abrogată Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu prevederile art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Prin urmare, Colegiul lărgit va judeca recursul în conformitate cu prevederile art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 195 al Codului administrativ procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

Astfel, în conformitate cu art. 434, alin. (1) al Codului de procedură civilă recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la data de 11 septembrie 2018, publicată pe site-ul instanței de apel la data de 04 octombrie 2018, expediată participanților la proces prin intermediul oficiului poștal la 05 octombrie 2018 (f.d. 119).

Potrivit înscrierii de pe cererea de eliberare a deciziei motivate a instanței de apel reprezentatul recurentei a recepționat copia deciziei la data de 29 ianuarie 2019. (f.d. 122)

În aceste circumstanțe recursul depus de către ÎI „Șevcenco Taras”, reprezentată de către avocatul Vasile Albu, la data de 11 martie 2019, se consideră a fi depus în termen.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din data de 15 mai 2019 a considerat recursul admisibil.

Prin prisma art.248 alin.(1) lit. d) al Codului administrativ Curtea Supremă de Justiție examinând recursul, este în drept să caseze integral decizia instanței de apel și să restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către ÎI „Șevcenco Taras”, reprezentată de către avocatul Vasile Albu, întemeiat și care urmează să fie admis din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 432, alin. (4) al Codului de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că ÎI „Șevcenco Taras”, înaintând acțiunea în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primăriei mun. Chișinău a solicitat recunoașterea refuzului privind eliberarea autorizației de construire și amplasare a publicității ca fiind ilegal, obligarea eliberării autorizației de construire și amplasare a publicității exterioare și repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză instanța de fond, prin hotărârea din data de 05 februarie 2018 a respins cererea de chemare în judecată a ÎI „Șevcenco Taras” ca neîntemeiată. (f.d. 72, 76-81)

Hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost contestată cu apel de către ÎI „Șevcenco Taras”, invocând că instanța de judecată a apreciat greșit probele acumulate și a aplicat eronat normele de drept material.

Judecând apelul declarat de către ÎI „Șevcenco Taras”, instanța de apel l-a admis, inclusiv din alte motive și, casând hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a emis o nouă hotărâre, prin care a respins

cererea ÎI „Șevcenco Taras” cu privire la repunerea în termen ca fiind neîntemeiată, a respins cererea de chemare în judecată ca fiind tardivă.

Instanța de apel a reținut că prin prisma art. 17 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 cererea prin care s-a solicitat anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins se depune în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea cererii prealabile, iar cererea ÎI „Șevcenco Taras” cu privire la repunerea în termenul de prescripție a considerat-o neîntemeiată.

Aici, Colegiul lărgit menționează că respingerea acțiunii în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă se admite numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția.

În speță este de reținut că instanța de fond a considerat că cererea de chemare în judecată a fost înaintată în termenul prevăzut de art. 17 al Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și în urma examinării fondului cauzei a respins cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

Instanța de recurs menționează că hotărârea instanței de fond a fost contestată numai de ÎI „Șevcenco Taras”.

Primăria mun. Chișinău, fiind persoana în interesele căreia ar fi putut curge termenul de prescripție, nu a contestat hotărârea din data de 05 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a concluzionat că acțiunea este depusă în termen, fiind de acord cu soluția de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 373, alin. (1) al Codului de procedură civilă instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În urma celor constatate rezultă că instanța de apel la judecarea apelului declarat de către ÎI „Șevcenco Taras” nu putea să se expună asupra prescrierii acțiunii, ori Primăria mun. Chișinău nu a contestat hotărârea instanței de fond prin care s-a constatat că acțiunea este depusă în termen.

Conform art.373, alin. (6) al Codului de procedură civilă apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

La caz, instanța de recurs reține că contrar prevederilor și dispozițiilor art. 373 alin. (6) al Codului de procedură civilă, instanța de apel, judecând apelul declarat de către ÎI „Șevcenco Taras” a depășit limitele cererii de apel.

Ca consecință, este indubitabil că soluția instanței de apel constituie o agravare a situației apelantei ÎI „Șevcenco Taras”, fiindu-i creată o poziție mai dificilă în propria cale de atac, ori instanța de apel nu a examinat fondul cauzei, respingând cererea de chemare în judecată înaintată de către ÎI „Șevcenco Taras”, ca fiind tardivă, pe când apelanta în apel a invocat încălcarea de către instanța de fond a normelor de drept material.

Prin urmare, instanța de apel, judecând apelul declarat de către ÎI „Șevcenco Taras” a încălcat dispozițiile art. 373 alin. (6) al Codului de procedură civilă, potrivit cărora apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă, decât aceea din hotărârea atacată cu apel, ori hotărârea din data de 05 februarie 2018

a Judecătorei Chișinău, sediul Centru nu a fost contestată cu apel de către Primăria mun. Chișinău, care ar fi putut invocat prescrierea acțiunii.

În această ordine de idei este cert că consecința juridică pe care o produce exercitarea apelului constă în faptul că instanța de apel, judecând cauza, nu poate crea celui care a folosit calea de atac o situație mai grea, decât cea care rezultă din hotărârea atacată, urmează a fi respectată, fapt ce impune necesitatea casării deciziei instanței de apel.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel în condițiile în care nu s-a expus asupra fondului cauzei, deoarece a respins acțiunea ca fiind tardivă și potrivit procedurii prevăzute de către legislația procesuală cauza urmează a fi restituită spre rejudecare.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Fată de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 248, alin. (1), lit. d) al Codului administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se casează integral decizia din data de 11 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Întreprinderea Individuală „Șevcenco Taras” împotriva Primăriei municipiului Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea eliberării autorizației și repararea prejudiciului moral și se restituie cauza Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca- Doneva

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas